

UNIVERSITY OF GOTHENBURG
THE INSTITUTE FOR INNOVATION & SOCIAL CHANGE

Social hållbarhet och hållbar stads- utveckling ur ett juridiskt perspektiv

Sara Stendahl & Ulf Petrusson

Upplägg

Del 1. Universitetets mål att samverka och verka för nyttiggörande

Del 2. Rättspraktiken

Del 3. Hållbar bostadsförsörjning

Del 1.

Universitetets mål att samverka och verka för
nyttiggörande

UNIVERSITY OF GOTHENBURG
THE INSTITUTE FOR INNOVATION & SOCIAL CHANGE

Högskolelagen

2 § Staten ska som huvudman anordna högskolor för

1. utbildning som vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet, och
2. forskning och konstnärlig forskning samt utvecklingsarbete.

I högskolornas uppgift ska det ingå att samverka med det omgivande samhället och informera om sin verksamhet samt verka för att forskningsresultat tillkomna vid högskolan kommer till nytta.

5 § Högskolorna skall i sin verksamhet främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa.

I högskolornas verksamhet skall jämställdhet mellan kvinnor och män alltid iakttas och främjas.

Högskolorna bör vidare i sin verksamhet främja förståelsen för andra länder och för internationella förhållanden.

Högskolorna skall också aktivt främja och bredda rekryteringen till högskolan.
Lag (2005:1208).

Vilka är
förväntningarna på
och förutsättningar för
universitetet att integrera
uppgiften att samverka och
verka för nyttiggörande?

2 Utvärdering av akademiska miljöers hantering av forskningsresultat för att tydliggöra hur akademiska miljöer verkar för nyttiggörande och vilket behov av åtgärder, organisatorisk utveckling etc. som behövs från universitetets sida.

1 Förväntningarna på och förutsättningar för universitetet att integrera uppgiften att samverka och verka för nyttiggörande?

Vad är huvudmannen, statens, vilja vad gäller universitets uppgift att samverka och verka förnyttiggörande?

- Vilka övergripande politiska mål har staten uppställt?
- Vilka mer konkreta mål om nyttiggörande förväntar sig staten?
- Vilka mål ställer staten upp vad gäller universitets förmåga till nyttiggörande?

MÅL-
STYRNING

RESURS- OCH RESULTAT-
STYRNING

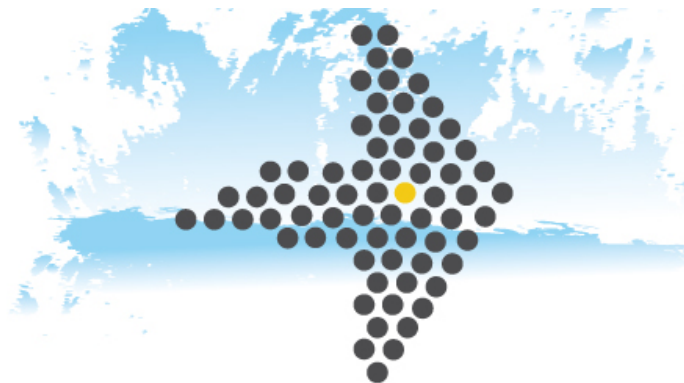
PROGRAM- OCH PROJEKT-
STYRNING

REGEL-
STYRNING

Universitetets ansvar för att möjliggöra

**Idé- och kunskapsdriven
samverkan**

**Samhällsutmaningsdriven
samverkan**

UNIVERSITETETS VISION FÖR SAMVERKAN OCH NYTTIGGÖRANDE

UTTALAT SAMHÄLLSANSVAR

År 2020 bidrar Göteborgs universitets forskare inom olika discipliner till lösningen av såväl regionala som globala problem. Vårt utbud av utbildningar kännetecknas av stor bredd som svarar mot behov hos både studenter och omvärlden och präglas av ansvar för bildning och livslångt lärande. Vi arbetar i nära samverkan med omvärlden, verkar för hållbar utveckling och är en aktiv och uppskattad förmedlare av kunskap.

Sustainable development goals

- 1: No poverty
- 2: Zero hunger
- 3: Good health and well-being
- 4: Quality education
- 5: Gender equality
- 6: Clean water and sanitation
- 7: Affordable and clean energy
- 8: Decent work and economic growth
- 9: Industry, innovation and infrastructure
- 10: Reduced inequalities
- 11: Sustainable cities and communities
- 12: Responsible consumption and production
- 13: Climate action
- 14: Life below water
- 15: Life on land
- 16: Peace, justice and strong institutions
- 17: Partnerships for the goals

Samhällsutmaningsdriven samverkan?

- *Samla och sprida kunskap?*
- *”Utmaningsbärande struktur”?*
- *Utmaningsdrivna projekt – sociala innovationer?*

Del 2.

RÄTTS- PRAKTIK

Sveriges första Law Clinic

www.law.gu.se/rattspraktik
@rattspraktik

BAKGRUND

- Första juristutbildningen i Sverige som erbjuder studenter möjlighet till ökade praktiska erfarenheter och tillämpade studier genom en så kallad "Rättspraktik" – sedan 2014
- Internationellt kallas detta för "law clinic" eller "clinical legal education" och vilar på en etablerad tradition som kombinerar pedagogiska idéer och samhällsdialog/samhällsengagemang.
- I Göteborg: Resultatet av ett mångårigt arbete i staden kring frågor om segregation som övergripande samhällsutmaning
- Inspiration och idéer hämtades från internationella samarbetspartners
- Resulterade i "Göteborgsmodellen" – en law clinic i svensk kontext

BLIVANDE JURISTER TAR STEGET UT I SAMHÄLLET

När Handelshögskolan i slutet av 2014 startade Sveriges första Rättspraktik var intresset bland studenterna på Juristprogrammet stort. Möjligheten att kombinera teoretiska studier och akademiska poäng med praktisk rådgivning hos frivilligorganisationer lockade långt fler intresserade än det fanns platser. Adrian Manucheri är en av de studenter som fått chansen att omsätta sina kunskaper i praktiken – i hans fall på Statsmissionens Informationscenter Crossroads.

Tre dagar i veckan jobbar Adrian Manucheri med rådgivning och information till EU- och tredjelandsmedborgare under handledning av en jurist på Crossroads. Resten av tiden tillbringas på Handelshögskolan, där han och kurskamraterna deltar i seminarier och workshops om unionsrätt, asylrätt, skuldsaneringslagen och andra områden de kan ha nytta av under sin rättspraktik.

– Det som är speciellt är kombinationen av universitetsstudier och att träffa verkliga människor som har verkliga problem. Det är en sak att läsa om något i en bok och en annan sak att uppleva det, så det är en otrolig lärarresa, säger Adrian Manucheri.

Sveriges första Rättspraktik
Internationellt har juriststudenter möjlighet att kombinera utbildning med samhällsrelaterad praktik genom så kallade "law clinics". Handelshögskolans law clinic – Rättspraktiken – är den första i landet som är fullt genomförd och kan erbjuda en postgraduerad kurs på Juristprogrammet. Rättspraktiken ryms även forskningsprojekt och öppna seminarier.

För Adrian Manucheri är praktiken ett sätt att kanalisera sitt engagemang och göra en insats.
– Vi möter människor som kan vara i en väldigt utsatt situation. Det gör förstås att jag verkligen vill lära mig hur jag kan hjälpa dem. Jag sitter upp och läser domar och andra handlingar på kvällarna. Det blir väldigt långa dagar, men tiden går så himla fort ändå. Jag får ut otroligt mycket av detta.

Nå ut med kunskap om rättsfrågor
Adrian Manucheri har fått ett stort intresse för språk under sin tid på Crossroads. Och det gäller inte bara internationella språkkonversationer, även om hans spanska kommit

väl till pass under rättspraktiken, utan också hur man bäst kommunicerar sina juridiska kunskaper till andra.
– Man säger att jurister arbetar väldigt mycket med språk. Den insikten landar verkligen här, vilket är att man är noggrann och önsklig med språket. Rättsinformation ingår också som en del av den teoretiska kursen, alltså har man nått ut med kunskap om rättsvetenskap, berättar Adrian Manucheri.

I dialog med staden utaför
Handelshögskolan och universitetet i stort jobbar mycket med samhällets stora utmaningar, som till exempel segregation i städer.
– Vi har ett ansvar att inte stänga in oss, utan att föra en dialog med staden utaför, säger Sara Stenadahl som är ansvarig för kursen som Adrian Manucheri läser – Praktisk humanetik och välfärdsarbete.

En annan fördel med Rättspraktiken är att juriststudenterna får upp tillgång till de breda möjligheter en juridisk examen ger, utöver rollen som advokat eller åklagare.

– Det finns så mycket annat, som politik, det breda civilsamhället, företag, opinionsbildande verksamheter. Juridiska kunskaper kan tjäna väldigt många dörrar och vara ett nyttigt verktyg, avslutar Adrian Manucheri. ■

RÄTTSPRAKTIK
Rättspraktiker är en plats för utvärdering och forskning i samverkan med samhället. En del är frivilligorganisationer, praktisk humanetik och välfärdsarbete (2018), som ligger på samverkan med olika ideella organisationer i Göteborg. Rättspraktiken ryms även andra aktiviteter, som i en öppen seminarier för att sprida forskningsresultat och utvärdera samarbeten. Samordnarna är Karin Rödelius och akademiskt ansvarig är Sara Stenadahl. www.sve.hj.se/rattspraktik.

RÄTTS-
PRAKTIK

Samverkansorganisationer 2014-2018

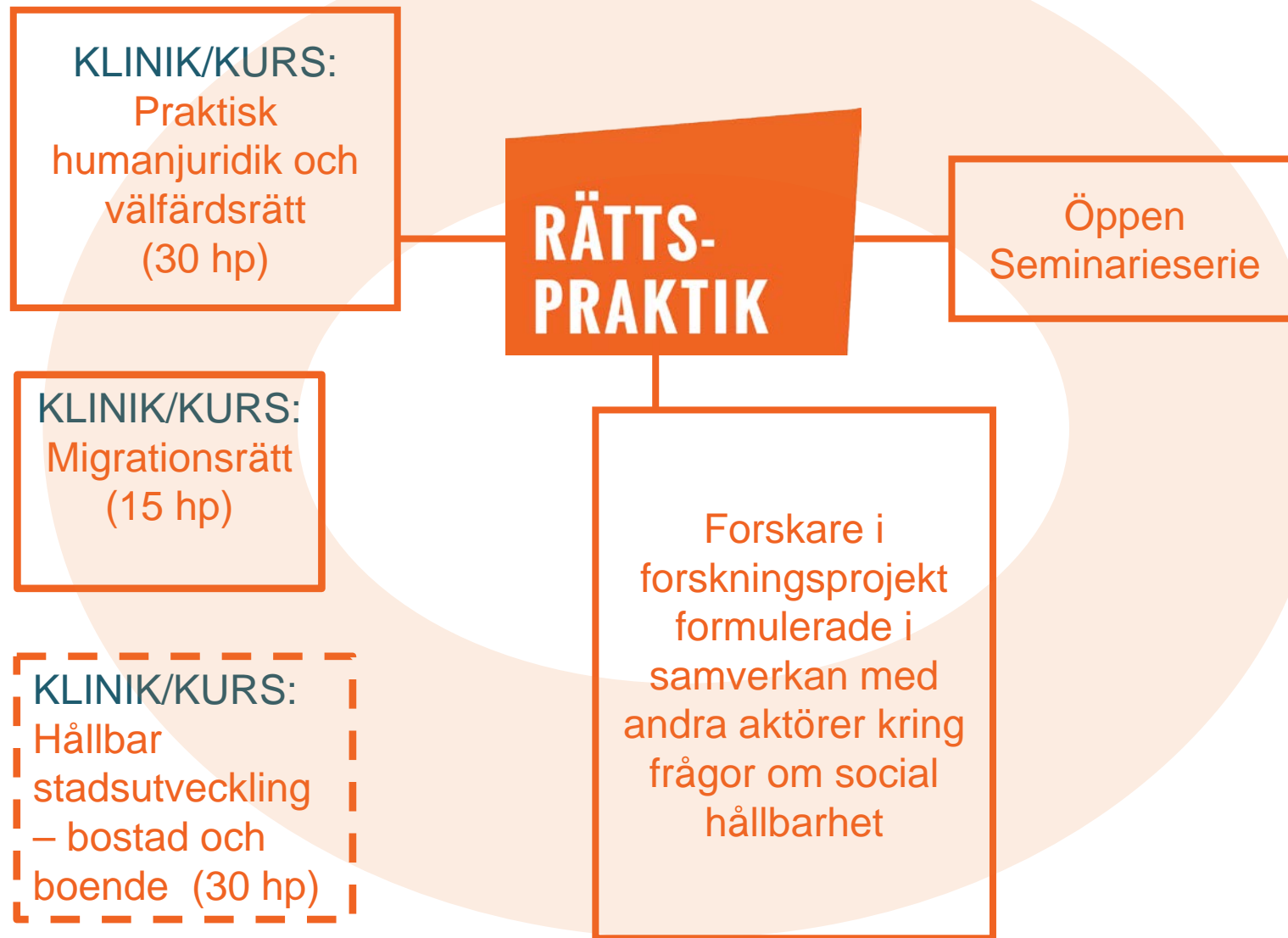
- ADA – tjej- och kvinnojour
- Asylrättsstudenterna
- Faktumjuristerna
- Funktionsrätt Göteborg
- Förvaltningsrätten Göteborg
- Göteborgs rättighetscenter
- Hyresgästföreningen
- Integrationscentrum
- Konsument- och medborgarservice Göteborg
- Medborgarkontoren i Biskopsgården, Angered, Västra Hisingen
- Migrationsverket
- Romano Center i Väst
- Rädda Barnen
- Räddningsmissionen och Agape
- Röda Korset
- Stadsmissionen Crossroads
- Terrafem
- Unionen

GENOMFÖRANDE 2014-2018

- Utbildning: Kursen *Praktisk humanjuridik och välfärdsrätt* (sedan 2014) och kursen *Migrationsrätt* (sedan 2017) två kliniska kurser som ges på fördjupningsnivå och i nära samverkan med olika aktörer i Göteborg.
- Forskning: Samhällsutmaningsdrivna forskningsprojekt i samverkan mellan externa aktörer och forskare på Juridiska institutionen.
- Öppen seminariereserie: I en seminariereserie på temat "social hållbarhet" har ett antal öppna seminarier ordnats sedan 2014.

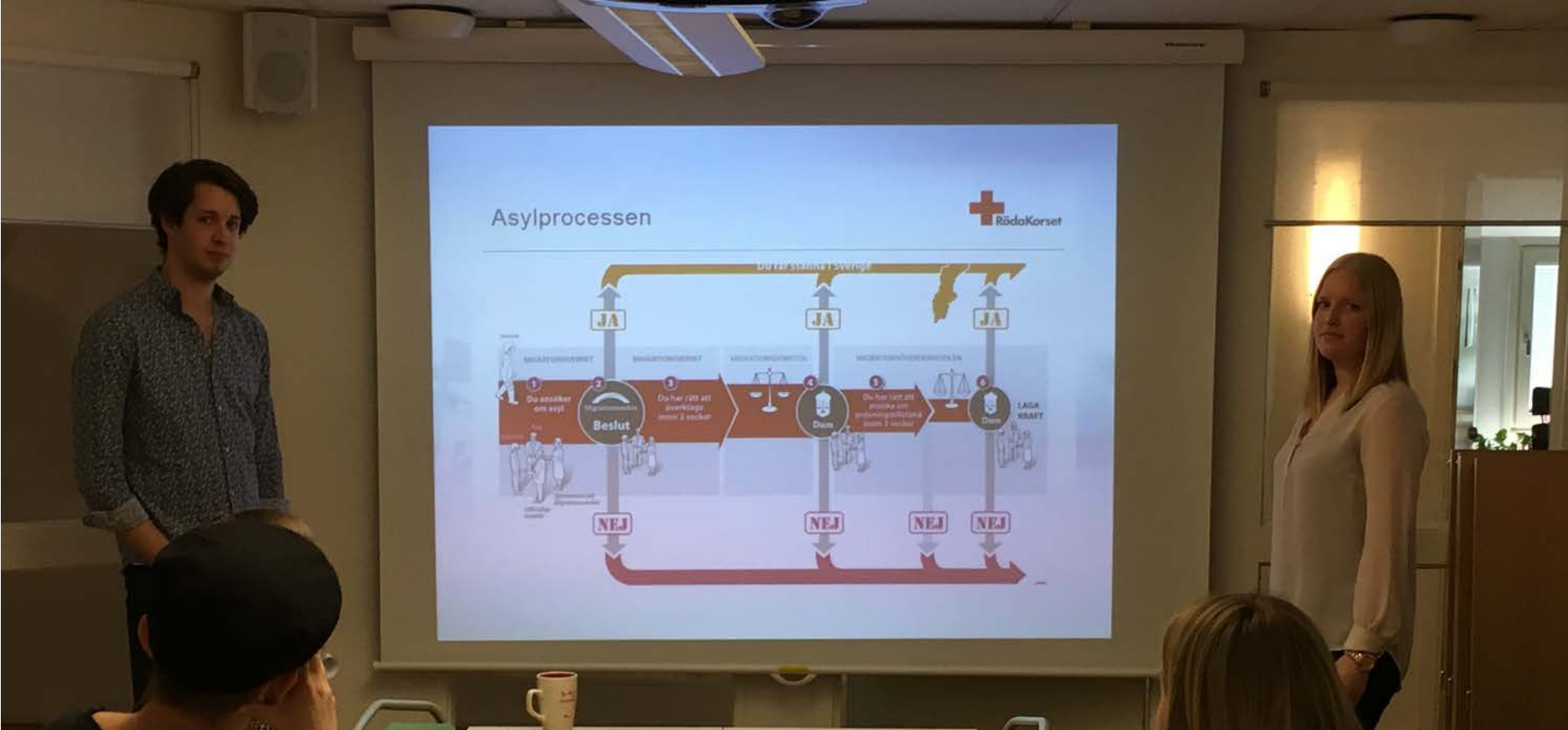
CROSSROADS GÖTEBORG

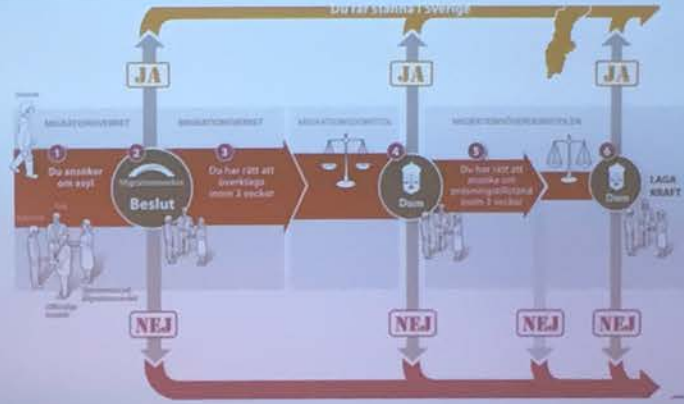
JURIDISK RÅDGIVNING

Studenterna använder sina
kunskaper praktiskt

RÄTTS-
PRAKTIK

Asylprocessen

RÄTTSSINFORMATION
Studenterna informerar icke-jurister

RÄTTSPRAKTIK

RÄTTSPOLITIK
Studenterna skriver
ett lagförslag

**RÄTTS-
PRAKTIK**

”Idag lämnar jag denna kurs med större förtroende för mig själv som jurist”

”Bästa kurs jag har läst”

”Har lärt mig mer på dessa 18 veckor än på tidigare tre och ett halvt åren på juristprogrammet”

ERFARENHETER & LÄRDOMAR 2014-2018

- En praktik som ger värdefull erfarenhet och konkret samhällsnytta
- Samverkan med omgivande samhället har utvecklat den traditionella akademiska verksamheten
- Rättspraktiken – ett konkret exempel på arbete med social hållbarhet
- Arbetet med kurserna har skapat en gedigen bas för att gå vidare och vi ser nu flera olika projektansökningar av olika karaktär ta form

Del 3.

Hållbar bostadsförsörjning

Med fokus på rättsliga handlingssystem:

- Statens styrning av bostadsförsörjningen
- Kommunala (interna) system för bostadsförsörjning
- Samverkanssystem för innovation och utveckling av bostadsförsörjning

Rättsliga system för bostadsförsörjning och bostäder

- Nationella strategier för fysisk planering, bostadsförsörjningslagen och översiktsplaner
- Plan- och bygglagen och miljöbalken – med följdregleringar och myndighetsförfattningar
- Hyresförhandlingssystemet, hyreslagen
- Konkurrensregler, upphandling och statsstöd
- Civil- och entreprenadrätt – fastighetshetsrätt, riskfördelning och försäkring
- Offentligt ekonomiskt bistånd för boendet (bostadsbidrag, bostadstillägg)

Kommunala handlingssystem för bostadsförsörjning

- Stadsplanering
- Kommunal tillståndsgivning (f.d. myndighetsutövning)
- Försäljning av kommunal mark och för stöd till privat byggnation
- Kommunal byggnation
- Försäljning och uthyrning av kommunala fastigheter
- Uthyrning av kommunala bostäder
- Förmedling av bostäder
- Stöd till boende